GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w ekspedycji miesięcznie 1,80 zł z odnoszeniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji, abonujący nie ma prawa żądać ponownie zwrotu dostarczonej gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr, za reklamy na str. 3-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to w poniedziałek, środę i piątek. Skrzynka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11 Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Poniedziałek Domiceli p.
Wtorek Stanisława biskupa
Sroda Grzegorza z Naz.

Dziś wschód słońca o godz.	4.22	zach.	7.32
Jutro „ „ „	4.20	„	7.24
Dziś „ księżyca „	9.30	„	5 7

Nr. 54 | Wąbrzeźno, wtorek 8 maja 1928 r. | Rok VI

O utrwalenie potęgi Polski nad Bałtykiem.

Konieczność wzmocnienia propagandy polskiej na naszem wybrzeżu.

Grudziądz, 5 maja.

Za dwa tygodnie najwyżej, o ile pogoda majowa dopisze, zacznie się znowu **życie i ruch nad Polskiem Morzem.**

Z różnych stron naszego kraju podążą na wybrzeże gromady letników, **na Helu, w Jastarni, w Gdyni, Orłowie i innych uroczych wioskach nadbrzeżnych popłynie wkrótce życie wesołe, gwarne, beztroskie,** na plażach zaś snuć się będą od samego ranka niefrasobliwe, barwne tłumy kuracjuszów.

Tak było po inne lata, tak będzie, może jeszcze w większym stopniu i w tym roku. O ile jednak ruch letników nad Morzem Polskiem był dotąd zadawalniający, o tyle **ruch t. zw. propagandowo-turystyczny był stanowczo za mały.**

Bezwzględnie ruch letników nad morzem ma swoje i to bardzo znaczne korzyści. Przedewszystkiem **ludność kaszubska styka się z rodakami z innych stron Polski,** następuje wymiana zdań i poglądów, **nawiązuje się między jednymi a drugimi nić serdeczna,** a wszystko to jest nieocenionej wagi **dla duchowej unifikacji wszystkich trzech rozdartych niegdyś dzielnic.** Nie zapominać też trzeba, że ruch letników nad morzem wpływa na rozwój Pomorza i zasila materjalny dobrobyt ludności pomorskiej.

Jednakże **dla utrwalenia naszej potęgi mocarstwowej nad wybrzeżem Bałtyku potrzebny jest jeszcze więcej ruch t. zw. turystyczno-naukowy i propagandowy.**

Nad bursztynowe brzegi naszego morza powinni zjeżdżać się tłumnie nietylko **historycy, literaci, profesorowie,** ale w większej jeszcze mierze **szeroki ogół uczących się w wyższych uczelniach a nawet młodzież szkół średnich i zawodowych.**

Państwowość polska nie jest jeszcze na Pomorzu za silnie utrwalona, **żywotne interesy nasze nad morzem nie spoczywają jeszcze na granitowych podwalinach, abyśmy w letniej porze tylko swobodnie wypoczywać mogli na wybrzeżu,** wpatrując się jedynie w igraszki burzliwych fal.

Wybrzeże nasze oprócz letników potrzebuje jeszcze **całych zastępów ludzi pracy i nauki.** Potrzeba nam dzieł naukowych, któreby mogły być **propagandą naszego Pomorza,** potrzeba nam arcydzieł sztuki, któreby światu ujawniły **nasze ukochanie wybrzeża,** potrzeba broszur, artykułów propagandowych, **potrzeba czynów, któreby pociągnęły serca polskie i obce dla idei ugruntowania naszej potęgi nad brzegami Bałtyku.**

Nad morzem niechaj wypoczywają w zupełności tylko cierpiący, starcy, kobiety i dzieci, wszyscy inni zaś niechaj starają się, przyjeżdżając na Pomorze, **dołożyć choć jedną cegiełkę do ogólnej budowy i wzmocnienia państwowości polskiej w tej nadmorskiej dzielnicy.** Niechaj z całej Polski zjadą się w tym roku wycieczki naukowe i turystyczne, niechaj przedewszystkiem zjedzie się w olbrzymiej liczbie **młodzież szkolna.**

Niechaj oglądnie te **wspaniałe zabytki gotyku nadwiślańskiego, te romantyczne ruiny starych zamków krzyżackich,** porozrzucane wśród zielonych pól i lasów pomorskich, niechaj zwiedzi **imponującą katedrę gotycką w Pelplinie, stare kościoły i baszty toruńskie,** niechaj nasyci się urokiem przepięknej **„Szwajcarji kaszubskiej",** niech też zobaczy i **rozwój własnego kraju nad budową portu w Gdyni.**

Ale propaganda zabytków architektonicznych Pomorza, piękności krajobrazu pomorskiego, propaganda konieczności posiadania własnych portów i silnej floty, a przedewszystkiem propaganda rdzennej polskości prastarej polskiej ziemi Mestwinów i Świętopełków — niechaj rozchodzi się potem umiejętnie po całym obszarze Rzeczypospolitej, a zrozumienie doniosłości Pomorza dla Polski niechaj obejmie jaknajszersze kręgi wśród naszego społeczeństwa.

To bowiem, co zrobimy dla Pomorza, **zrobimy tem samem dla całej Rzeczypospolitej i jej dalszego mocarstwowego rozwoju.**

L. Łydko.

Emigrant rosyjski strzela do radcy handlowego Z. S. S. R. w Warszawie.

Zamach — Aresztowanie sprawcy zamachu — Śledztwo — Nota rządu Z. S. S. R. do rządu polskiego.

Warszawa, 5. V. Wczoraj o godzinie 17 na rogu ul. Wilczej i Marszałkowskiej jakiś młodzieniec dwukrotnie wystrzelił do przejeżdżającego samochodu, należącego do poselstwa sowieckiego, poczem począł uciekać ulicą Marszałkowską i wpadł do bramy domu Nr. 68, gdzie mieści się rosyjska biblioteka dla emigrantów. Wkrótce do domu tego przybyła policja i stwierdziła, że zamachu dokonał 23-letni Jerzy Wojciechowski, Rosjanin, który przybył z Rosji nielegalnie i nie posiada paszportu.

W samochodzie, do którego strzelił młodzieniec, jechał członek sowieckiej misji handlowej p. Lizarew, który odniósł lekką ranę w lewą rękę. Po opatrzeniu przez prywatne pogotowie, p. Lizarewa przewieziono do poselstwa sowieckiego, dokąd w parę minut później przyjechał komisarz rządu Jaroszewicz, poseł Bogomołow, prokurator i sędzia śledczy.

Sprawca zamachu jest młodym, elegancko ubranym brunetem, uczęszczającym w Warszawie do Szkoły Nauk Politycznych. Zamachu dokonał z zemsty, ponieważ bolszewicy wymordowali mu ojca, który był rosyjskim pułkownikiem i całą rodzinę. Lizarewa znał tylko z widzenia i zemsty osobistej wobec niego nie żywił. Władze aresztowały kilka osób.

Warszawa, 6. V. W sprawie zamachu na radcę Z. S. S. R. władze prowadzą dalsze energiczne śledztwo. Władze przeprowadziły również szczegółowe rewizje w lokalach zajmowanych przez emigrantów rosyjskich. W niedzielę aresztowano 13 osób. Dalsze śledztwo w toku. Wojciechowski podaje, iż zamachu dokonał z osobistych pobudek.

Moskwa. Min. Patek złożył Cziczerinowi wizytę i wyraził ubolewanie z powodu dokonanego zamachu na radcę Lizarewa. P. min. Patek zapewnił, że rząd prowadzi energiczne śledztwo, celem wykrycia sprawców, który będą ukarani.

Berlin, 6. V. Biuro Wolffa donosi z Moskwy: Poseł rosyjski w Warszawie Bogomołow złożył w dniu dzisiejszym na ręce ministra spraw zagranicznych p. Zaleskiego notę rządu Z. S. S. R. w sprawie zamachu na Lizarewa. W nocie żąda rząd moskiewski załatwienia sprawy terorystycznych organizacyj emigracyj rosyjskich. Rząd Z. S. S. R. wnioskuje z dotychczasowego śledztwa, iż zamach był planowany nie na Lizarewa, lecz na posła Bogomołowa. Wojciechowski, według noty, miał być także wmieszany w sprawę zabójstwa Wojkowa.

Nadużycia w urzędzie celnym wykryte.

Zawieszenie urzędników urzędu celnego i Dyrekcji Kolejowej.

Warszawa. Komisja nadzwyczajna do walki z nadużyciami, naruszającemi interesy państwa, wykryła w ostatnich czasach poważne nadużycia celne, w związku z wprowadzoną na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej waloryzacją ceł. Ujawnione nadużycia zostały wykryte w czasie niespodziewanych dochodzeń, przeprowadzonych przez delegatów komisji nadzwyczajnej. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń komisja nadzwyczajna postanowiła wszcząć śledztwo o przestępstwa z art. 636 i 657 k. k. ros. przeciwko urzędnikom urzędu celnego w Warszawie oraz warszawskiej dyrekcji kolei państwowych. Wobec tej decyzji przewodniczący komisji nadzwyczajnej inż. Dębski, dyr. dep. N. I. K. zawiesił w pełnieniu służby następujących urzędników urzędu celnego w Warszawie: Emila Horcha, Józefa Kossobudzkiego, Antoniego Chodakowskiego, Aleksandra Czajkowskiego, Mieczysława Lewickiego, Włodzimierza Roszkowskiego, oraz Bronisława Barankiewicza, Aleksandra Kęsickiego i Marcelego Wielonka z dyrekcji warszawskiej P. K. P. Śledztwo w tej olbrzymiej sprawie, jak się dowiadujemy, powierzone zostało podprokuratorowi sądu okręgowego w Łucku — Franciszkowi Nowosielskiemu.

Katastrofalna powódź w Norwegji.

Wody unoszą olbrzymie ilości drzewa, burzą mosty, niszczą tory kolejowe.

Oslo, 6. V. Jak z Elverum donoszą powódź przybiera rozmiary katastrofalne. Kra lodowa utworzyła zator lodowy długości 1 km. Wody uniosły około 10.000 kub. metr. drzewa. Drzewo z wartkim prądem płynie w dół rzeki. Liczne domy włościańskie zostały częściowo zalane wodą, częściowo zerwane, częściowo pokrywa je 1 mtr. gruba kra.

Drzewo unoszone wodą zrywa tak mosty jak i linje kolejowe. Wody rzeki Glommy wzrastają z godziny na godzinę. Około Koppang utworzył się zator lodowy, który zagraża okolicznym domom.

Zamach bombowy w Sofji.

— **Sofja,** 6. V. Dziś o godz. 2-ej urządzono na 7 piętrowy gmach „Targoveta Bauc" zamachu bombowego. Dwaj nieznani osobnicy podłożyli u wejścia maszynę piekielną z pyroksyliną, poczem zbiegli. Wkrótce potem nastąpił ogromny wybuch, skutkiem którego wyleciały wszystkie szyby w gmachu banku oraz w przyległych budynkach. W naprzeciw położonym budynku poselstwa rumuńskiego wyleciały również szyby. Ofiar w ludziach niema. Sprawcy jak również motywy zbrodni nieznane. Za sprawcami wszczęto śledztwo. Przypuszcza się, iż zamach miał być pewnego rodzaju odpowiedzią.

Antypolskie orgje na niemieckim Górnym Śląsku

Będą przedmiotem kilkudniowego procesu w Bytomiu.

Wrocław. Władze pruskie przeprowadziły śledztwo w sprawie napadu niemieckich stahlhelmowców na G. Śląsku na zebraniu polskiego towarzystwa szkolnego pod przewodnictwem dra Michałka. Śledztwo wykazało, że członkowie różnych militarnych organizacyj niemieckich, należący do dawniejszego „Selbsschutzu" na umówiony znak równocześnie wtargnęli do sali i zaczęli niemiłosiernie znęcać się nad bezbronnymi Polakami .W 6 tygodniach śledztwo zostało zupełnie przeprowadzone. W sobotę rozpoczął się proces przeciwko 34-em oskarżonym militarystom i nacjonalistom. Około 30 osób jest powołanych na świadków. Rozprawa potrwa kilka dni. Proces odbywa się w Bytomiu.

Poświęcenie statku szkolnego „Iskra" w Gdyni.

— **Gdynia**, 6. V. Port wojenny był dziś widownią miłej, a zarazem podniosłej uroczystości poświęcenia okrętu szkolnego „Iskra", a zarazem podniesienia bandery wojennej na tym statku. — Bandera jest darem uczenic 20 szkół warszawskich.

W uroczystości brali udział w imieniu min. Kwiatkowskiego — naczelnik urzędu Marynarki Wojennej p. Poznański, szef franc. misji morskiej p. Bechard, dow. floty p. Ulrych i inni.

Po nabożeństwie, które celebrowane było na pokładzie „Iskry" przez ks. Negonia, wygłosił kazanie ks. kapelan. Po odśpiewaniu przy wtórze orkiestry hymnu „Boże coś Polskę", odbyło się poświęcenie okrętu jak również bandery, którą kilka minut później przy dźwiękach hymnu narodowego wciągnięto na maszt.

W uroczystości brały również udział 20 uczenic szkół warszawskich, po jednej z każdej szkoły, które swemi datkami przyczyniły się do ufundowania bandery.

Groźna szajka handlarzy żywym towarem.

Zlikwidowana w Stanisławowie

Stanisławów. Tutejszej policji udało się zlikwidować groźną szajkę handlarzy żywym towarem, którą tworzyli: Selman Weksler, Mendel Rosenberg i Markus Diamand. Stwierdzono, że zawierali oni znajomości z pięknemi młodemi kobietami, nakłaniając je do porzucenia rodziny. W Stanisławowie posiadali fikcyjny sklep towarów bławatnych, w którym prowadzili agenturę zagranicznych domów rozpusty i ściągali ofiary ze wszystkich miast Małopolski. W czasie rewizji znaleziono adresy domów rozpusty wszystkich prawie miast świata, wielką korespondencję, mnóstwo fotografii kobiet, nadto wyszło na jaw, że ostatnio sprzedali oni 5 kobiet po 4.000 — 5.000 fr. szwajc. Wszystkich trzech aresztowano i oddano do sądu karnego.

W rocznicę Uniwersytetu Połanieckiego.

W dniu 7 maja przypada rocznica wydania przez Kościuszkę pamiętnego uniwersału w obozie pod Połańcem, który słusznie możemy uważać za pierwszy poważny krok do reformy i uzdrowienia stosunków społecznych w dawnej Polsce. O ile Konstytucja 3 Maja stanowi świetną kartę w naszych dziejach, o ile na zawsze pozostanie ona dla nas drogą pamiątką najszlachetniejszych usiłowań patrjotycznych, to jednak mimo wszystko na polu społecznego równouprawnienia wszystkich obywateli stawia ona bardzo nieśmiałe i niezdecydowane kroki. Daje ona pewne prawa mieszczaństwu polskiemu, ale olbrzymią warstwę ludu rolnego pozostawia i nadal w niezmienionych zasadniczo w niczem warunkach bytu pańszczyźnianego, przyrzekając jedynie w dosyć nieokreślonej formie rozciągnięcie opieki państwa nad stanem włościańskim.

Czego nie zdołała uczynić Konstytucja 3 Maja ze względu na opór warstwy szlacheckiej przez dobrowolną uchwałę, to dla dobra Ojczyzny w chwili niebezpieczeństwa i zmagania się z wrogiem mógł i musiał uczynić wielki Wódz i Naczelnik narodu Tadeusz Kościuszko. Rozumiał on doskonale olbrzymie znaczenie dla wyniku walki zbrojnej o wolność narodu przyciągnięcia do niej mas ludowych i doskonale zdawał sobie sprawę, że tylko podniesienie prawne i uobywatelenie włościan może stworzyć z nich tę siłę potężną, na której będzie można oprzeć walkę z wrogiem.

To też w obozie swym pod Połańcem w dniu 7 maja 1794 roku wydaje „Uniwersał urządzający powinności gruntowe włościan i zapewniający dla nich skuteczną opiekę rządową". W uniwersale tym **proklamuje po raz pierwszy wolność osobistą włościan**, rozciąga nad niemi opiekę prawa przed samowolą szlachecką i zapowiada ulżenie ciężarów pańszczyzny. Oczywiście uniwersał nie dokonał przewrotu społecznego i nie zmienił gruntownie stosunków pańszczyźnianych, gdyż na to nie pozwoliły wypadki dziejowe, tem niemniej będzie on na zawsze dla nas jedną z tych pięknych kart historycznych, które stanowią słupy graniczne w rozwoju narodu, będzie on dla nas zawsze najdroższą pamiątką usiłowań do stworzenia nowoczesnych stosunków demokratycznych w Polsce.

Dlatego też nowoczesna Polska demokratyczna nie powinna zapominać o tej rocznicy, lecz pamiątkę jej obchodzić ze czcią nie mniejszą niż pamiątkę innych wysiłków, dążących do utrwalenia potęgi państwowej przez swobodę i równouprawnienie wszystkich warstw narodu. Bol.

Jak pracują w fabryce płaszczy gumowych

(„Pepege" oddział Wąbrzeźno)

Na miejscu zlikwidowanej Fabryki Kapeluszy powstała u nas fabryka „Pepege", (oddział Wąbrzeski) w której wyrabiają się płaszcze gumowe. Jak wiadomo Centrala „Pegege" znajduje się w Grudziądzu i zajmuje się na wielką skalę produkcją kaloszy, które zdobyły sobie już rynki niemal całego świata. — Ostatnio dyrektor naczelny „Pepege" p. Halperin odwiedził Syrję, Palestynę, Mezopotamję i nawet tu nawiązał kontakt handlowy, — jest to dowodem niezwykłej przedsiębiorczości i energji tego acz jeszcze młodego a tak dzielnego przemysłowca. Ciekawą więc rzeczą jest zapoznać się z produkcją, którą centrala „Pepege" zainicjowała na naszym wąbrzeskim terenie. — Jak wiadomo „Pepege" zakupiło u nas wielkie budynki po b. fabryce kapeluszy i tu rozpoczyna produkcję płaszczy gumowych. — Dla miasta naszego jest to wielka zdobycz przemysłowa, ponieważ dzięki niej bezrobocie u nas zapewne zupełnie zniknie, — tembardziej, że Dyrekcja w pierwszym rzędzie zatrudniać będzie bezrobotnych z miasta. Fabrykacja płaszczy wymaga zdolnych fachowców a takich u nas niema, przeto ranim się nie wyszkoli odpowiedniego personelu fabryka nie może rozwijać się pełnem tempem, a więc nie może jeszcze przyjmować tylu robotników. — Niezawodnie stanie się to już w najbliższym czasie, bo kiedy w lutym „Pepege" rozpoczęło pracę z trzydziestoma robotnikami, to dziś już liczba robotników dochodzi do setki. — Po kilka osób dziennie wciąż przyjmuje się do roboty. — Jak nam dyrektor fabryki opowiadał rzeczą charakterystyczną jest to, że wielu naszych z Wąbrzeźna, i okolicy robotników i robotnic doskonale włada językiem francuskim i ci naturalnie mają przed wszystkimi pierwszeństwo, bo fachowemu instruktorowi z zagranicy łatwiej się jest z takim robotnikiem rozmówić. — Chcąc się bliżej zapoznać z procesem wytwarzania płaszczy gumowych udaliśmy się do dyrektora fabryki „Pepege" (oddział wąbrzeski) p. **Dr. inżyniera Bragińskiego** który nas nader uprzejmie przyjął i łaskawie poinformował o wszystkiem. —

Martwe dotychczas ubikacje b. fabryki kapeluszy tętnią pełnem życiem. — Pulsuje tu nerw pracy wytężonej. Fabryka buduje, nadbudowuje, przerabia ustawia maszyny, które się sprowadza ze stoczni Gdańskiej, aby w krótkim czasie móc przystąpić do masowej produkcji. — Dziś te płaszcze, które się wyrabiają to faktycznie jeszcze nie są przeznaczone na rynek, lecz są to próby. — Kierownictwo tej fabryki dokłada wszelkich starań, aby produkt ulepszyć do wyżyn doskonałości i dopiero z zupełnie doskonałym produktem wystąpić na rynek. — Zdaje się, że ten okres już nadchodzi. — Te płaszcze, które nam pokazywano są naprawdę tak solidne, trwałe, mocne, że nie tak prędko się podrą, a na ulewnym deszczu tak łatwo nie przemokną. Już dziś w fabryce zaprowadzono takie techniczne ulepszenia najnowszej konstrukcji, jakich nie posiadają inne fabryki w Polsce a nawet za granicą.

Produkcja płaszczy gumowych jest nadzwyczaj ciekawą. — Surowiec gumę doprowadza się do stanu płynnego i miesza się w różnych kolorach w odpowiednich kotłach. — Kiedy guma jest już zrobiona kładzie się ją na stół i skleja z materjałem, następnie w innym oddziale w komorze tak przyrządzony preparat wulkanizuje się przy odpowiednio wysokiej temperaturze. — Odbywa się to na parterze, na pierwszem i drugiem piętrze jest szwalnia, klejarnia i krajarnia gdzie podług blaszanych modeli przykrawa się płaszcze różnych rozmiarów, klei się je, następnie zszywa na specjalnych maszynach. — Do tego potrzeba specjalnej umiejętności. — Na razie robi się tu tylko płaczcze męskie w najbliższej przyszłości będzie się wyrabiało także płaszcze damskie. — Na trzeciem piętrze jest przykrojnia. Na razie przykrojenie odbywa się ręcznie, lecz niedługo maszyny zastąpią ręczny sposób zamieniając go na mechaniczny. — Płaszcze, które nam pokazywano są niezwykle trwałe bo podwójne. — Obecnie Dyrekcja po raz pierwszy robi występ demonstrując na Targach Poznańskich swe wyroby. — Oglądamy jeszcze na czwartem piętrze na razie nieczyane komory do wulkanizacji płaszczy na zimno zapomocą trujących gazów jak chlor. — Wstęp do tej komory wulkanizacyjnej może się odbyć tylko w maskach gazowych ze względu na niebezpieczeństwo życia.

Jak się dowiadujemy jeszcze od uprzejmego naszego rozmówcy p. Dr. inżyniera **Bragińskiego** Dyrekcja Główna ma zamiar zakupić jeszcze pobliskie tereny w celu dalszego rozszerzenia fabryki. — Opuszczając fabrykę i żegnając jej sympatycznego dyrektora, który pomimo młodego wieku ma już za sobą dużo wiedzy, patent inżynierski i doktorat — wynosimy jaknajlepsze wrażenie i przekonanie, że fabryka ta rozwijać się będzie nietylko z korzyścią dla miasta, ale wogóle dla naszego przemysłu. —

Zderzenie w kanale La Manche.

Londyn. Dnia 4 bm. nastąpiło w kanale La Manche zderzenie greckiego parowca z angielskim wojennym okrętem aprowizacyjnym. Parowiec grecki zatonął, załogę uratowała załoga parowca angielskiego, który jednak z kolei w pół godziny później sam zaczął tonąć. Na pomoc pospieszyły okręty wojenne.

Katastrofa samolotu olbrzyma.

Tokio. Największy japoński samolot pasażerski, zbudowany z polecenia Ministerstwa Komunikacji, spadł podczas próbnego lotu. Pilot oraz 7-u pasażerów, którymi byli przeważnie mechanicy, ponieśli śmierć na miejscu.

„Italja" wylądowała na Szpicbergu.

— **Kopenhaga**, 6. V. Jak donoszą z Kingsburg wylądował tam dziś o godz. 1 w poł. włoski statek powietrzny „Italja", udający się na biegun północny.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 7 maja

— **Uchwały Sejmiku Powiatowego odbytego dnia 30 kwietnia 1928 r.**

1. Wniosek członka Sejmiku Powiatowego p. Antoniego Makowskiego w Wąbrzeźnie w sprawie procesów cywilnych, prowadzonych przez Wydział Powiatowy wzgl. Bank Powiatowy wzgl. Powiatową Kasę Oszczędności przeciwko Zarządowi i byłym członkom Rady Nadzorczej Banku Pow. i Pow. Kasy Oszczędności.

Na wniosek p. Makowskiego Sejmik Powiatowy uchwalił jednogłośnie postawić punkt 7 obrad niniejszego posiedzenia jako punkt pierwszy.

Pan Chwastek wniósł zaprotokołowanie, że p. Makowski oświadczył „sprawa procesów była jego Chwastka spółką z p. Dr. Jędrkiewiczem".

Na to p. Makowski wniósł o zaprotokołowanie, że Sejmik Powiatowy większością głosów uchwalił żądania p. Chwastka nie zaprotokołować.

Na wniosek p. Pilka o imienne głosowanie Sejmik uchwalił większością głosów głosować imiennie.

Przystąpiono do uchwalenia w imiennem głosowaniu wniosku p. Makowskiego dot. wyboru 3 członków jako komisję w tem jednego prawnika, którzyby sprawę zbadali i zareferowali sprawę procesów na przyszłem zebraniu Sejm Powiat. jak następuje.

Wniosek ten p. Makowski cofnął, wobec tego pozostaje wniosek Przewodniczącego, że Sejmik przyjął sprawozdanie Przewodniczącego do wiadomości.

P. Pilek cofnął wniosek o imienne głosowanie wobec cofnięcia wniosku przez p. Makowskiego. Pan Przewodniczący jednakże sprzeciwia się cofnięciu wniosku przez p. Pilka i dlatego nad wnioskiem p. Przewodniczącego należy odgłosować imiennie.

W imiennem głosowaniu głosowali i za wnioskiem p. Przewodniczącego wszyscy członkowie Sejmiku Powiatowego obecni na dzisiejszem zebraniu.

2. Uchwalenie zapłacenia kosztów za rozmowy telefoniczne prowadzone w lutym i marcu 1928 r. z tytułu „do dyspozycji Wydziału Powiatowego na cele reprezentacyjne".

3. Przyjęcie do wiadomości zatwierdzenia budżetu powiatowego na rok 1928/29 z zmianami przewidzianemi dekretem Pana Wojewody z dnia 30. III. 1928 r. l. dz. III C. 202.2/28

Uchwalono jednogłośnie zapłacenie kosztów za rozmowy telefoniczne za luty i marzec br. z tytułu „do dyspozycji Wydziału Powiatowego na cele reprezentacyjne."

Uchwalono jednogłośnie: Sejmik Powiatowy uchwala zmodyfikowanie budżetu powiatowego na rok 1928/29 po myśli o zmian podanych dekretem Pana Wojewody z dnia 30. III. 1928 l. dz. III. C. 2022/28, a mianowicie: I. Skreślenie 4.300 zł. w dziale I rozchodów „wydatki osobowe".

Celem uniknięcia zwiększenia kredytu budżetowego potrzebnego na wydatki osobowe wskutek wypłacenia urzędnikom i funkcjonarjuszom Wydziału Powiatowego 45 proc. dodatku do poborów w I kwartale roku rachunkowego 1928|29 na równi z urzędnikami państwowemi, przeznacza się z wyżej podanej kwoty złotych 3253 zł, zaś resztę w kwocie 1047 na cele sanitarne powiatu. Końcowe sumy budżetu powiatowego na rok 1928 29 pozostają bez zmiany. II. W myśl dekretu Pana Wojewody z dn. 30. III. 28 r. należy w dochodach nadzwyczajnych wstawić kwotę 11688 zł. jako zaległości podatkowe z roku 1927|28, obniżając tę kwotę w dochodach dział IX § 26 dodatek powiatowo komunalny do państw. podatku dochodowego.

4. Uchwalenie dodatkowego kredytu na pokrycie kosztów w związku z przeprowadzeniem rewizji w zarządzie powiatowej kolejki w Wąbrzeźnie przez p. Chwastka jako zaprzysiężonego rewizora ksiąg handlowych oraz na pokrycie djet dla p. Chwastka za podróże w sprawach powiatu.

Na wniosek p. Makowskiego opuszcza zainteresowany w sprawie odnośnej p. Chwastek posiedzenie Sejmiku Powiatowego. Przewodniczący zreferował odnośną sprawę Sejmikowi Powiatowemu, przeczytawszy pisma odnoszące się do kwestji żądania odszkodowania i wynagrodzenie dla p. Chwastka.

Po obszernej dyskusji zgłosił p. Makowski następujący wniosek. 1. Ażeby Sejmik Powiatowy odmówił kredytu na zapłacenie wynagrodzenie p. Chwastkowi. 2. Sejmik Powiatowy prosi Wydział Powiatowy, żeby nieupoważniał p. Chwastka do sprawowania jakichkolwiek czynności z ramienia Wydziału Powiatowego na zewnątrz. 3. Sejmik Powiatowy prosi Pana Przewodniczącego o przedłożenie sprawy wraz z odpisem zeznania Prylla Panu Wojewodzie — celem spowodowania p. Chwastkowi postępowania dyscyplinarnego ze względu na naruszenie interesu publicznego.

Wniosek p. Makowskiego został uchwalony większością głosów.

P. Pilek prosi o zaprotokołowanie, że postawiony wniosek o przesłuchanie p. Chwastka upadł z powodu, że wniosek p. Makowskiego przeszedł większością głosów.

Obecni członkowie Wydziału Powiatowego oświadczyli, że wstrzymali się od głosowania w sprawie podanej pod punktem 4.

5. Sprawa nielegalnego przetrzymywania gotówki Powiat. Kasy Oszczędności wzgl. Banku Powiatowego przez jednego z członków Sejmiku Powiatowego.

Członek Wydziału Powiatowego p. Chwastek stawia wniosek, ażeby tego członka, który nielegalnie przetrzymywał gotówkę Pow. Kasy Oszczędności oddać do ścigania prokuratorskiego i ustalić, kto bierze odpowiedzialność karną na wypadek, jeżeli zarzut ten okaże się bezpodstawny.

Na wniosek p. Pilka większością głosów uchwalono załatwić sprawę proponowania kandydatów na rozjemców a resztę punktów odroczyć do przyszłego zebrania Sejmiku Powiatowego, przyczem punkt 5 i 7 winien stać na punkcie pierwszym i drugim przyszłego porządku obrad.

6. Sprawa proponowania kandydatów na rozjemców na obwód Król. Nowawieś i Frydrychowo.

Uchwalono większością głosów zapropnowac sołtysa p. Jankowskiego na obwód Król Nowawieś, a na obwód Frydrychowo p. Sliwę.

RUCH TOWARZYSTW

— Wąbrzeźno. Lekcja śpiewu „Lutni odbędzie się dzisiaj w poniedziałek o godz. 8 wiecz. w lokalu p. Klimka. Ponieważ po śpiewach omawiane będą bardzo ważne sprawy egzystencji i rozwoju naszego kółka uprasza się wszystkich śpiewaków o przybycie na tą lekcję Zarząd.

— **Wąbrzezno.** Baczność Podoficerowie Rezerwy. We wtorek 8 maja o godz. 8 wiecz. odbędzie się zebranie miesięczne w lokalu kol. prezesa ul. Kolejowa 69. Przybycie wszystkich członków konieczne Zarząd.

— **Wąbrzeźno. Baczność Sokoli!** Zebranie miesięczne Towarzystwa Gimn. Sokół odbędzie się w czwartek dnia 10 maja br. o godz. 8-mej wieczorem na małej salce drh. Szymańskiego (Hotel pod białym Orłem. O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd!

Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego" (B. Szczuka Wąbrzeźno. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Szczuka Wąbrzeźno. Za dział ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Wyciąg z Orędownika Powiatowego.

Pobór rocznika 1907 oraz ochotników urodzonych w latach 1908,1909 i 1910 an powiat wąbrzeski odbędzie się według następującego planu:

Plan urzędowania Komisji Poborowej na pow. wąbrzeski w roku 1928

Kolejność gmin	Ilość poborowych rocznika				Stacje ogółem	Data urzędowania Komisji Poborowej	Miejscowość urzędowania Komisji Poborowej
	04	05	06	07			
Wąbrzeźno					65	23. V. 1928 r. o 8 przed połudn.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Wąbrzeźno					70	24. V. 28. r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Wąbrzeźno	1	11	23	7	42	25. V. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Bielsk			1	7	8		
Bielskie Budy				1	1		
B równo				4	4		
Bożepole		1	1	1	3		
Brudzawki		1		4	5		
Chełmonie		1	1	4	6		
					69		
Golub			5	45	50	26. V. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Czaple			3	9	12		
Chełmoniec			1	4	5		
					67		
Kowalewo		3	10	50	63	29. V. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Cymbark				2	2	30. V. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Czystochleb				4	4		
Dębowałąka	1	1	4	6	12		
Elgiszewo		1	1	9	11		
Galczewo			1	1	2		
Jarantowice		2	4	10	16		
Jaworze				4	4		
Krążno				2	2		
Kujawa				1	1		
Kurkocin		1	1	2	4		
Lipienica		1	2	5	8		
					66		
Książki		4	9	21	34	31. V. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Lipnica Kolon.			2		2		
Lisewo		1		3	4		
Ludowice		1		4	5		
Łabędź				1	1		
Łądy				1	1		
Łobdowo		1	1	5	7		
Łopatki		1	3	7	11		
					65		
Łopatki Niem.		1		1		1. VI. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Małe Pułkowo		1	2	5	8		
Małe Radowiska		1		4	5		
Michałki		1		4	5		
Mlewo		1	3	16	20		
Mokrylas				4	4		
Myśliwiec			1	5	6		
Niedźwiedź		2	1	5	8		
Nowawieś Król.		1	6	12	19		
					77		
Sokoligóra				6	6	5. VI. 1928r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Srebrniki		1	4	4	9		
Stanisławki			2	1	3		
Szczerosługi				1	1		
Trzciano			1	2	3		
Uciąż			2	4	6		
Wielkie Pułkowo		1	1	3	5		
Wielkie Radowiska		1	3	6	10		
Wielkie Rychnowo		1	1	9	11		
Zieleń			1	5	6		
Bartoszewice			1	2	3		
Buk				1	1		
Elzanowo		1		3	4		
					68		
Frydrychowo			2	4	6	6. VI. 1928r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Gajewo			1	3	4		
Galczewko			2	6	8		
Gapa				3	3		
Józefat	1			2	3		
Kołat			1	1	2		
Książki ob. dw.				2	2		
Leśno			1	1	2		
Lisewo			1	1	2		
M. Radowiska obsz. dw.		1	1	2	4		
Mgowo		3	1	5	9		
Mlewiec		1	1	1	3		
Nielub				6	6		
Orłowo				3	3		
Owieczkowo		1		4	5		
Piątkowo		2	1	9	12		
					74		

Kolejność gmin	Ilość poborowych rocznika				Stacje ogółem	Data urzędowania Komisji Poborowej	Miejsce urzędowania Komisji Poborowej
	04	05	06	07			
Nowy Mlewiec				1	1	2. VI. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Orzechowo		2	4	6	12		
Orzechówko			1	6	7		
Osieczek			1	6	7		
Ostrowite	1		6	13	19		
Ostrowo			3	4	7		
Pieńki				1	1		
Piwnice		2	3	9	14		
					68		
Płużnica			3	6	9	4. VI. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Pływaczewo		3	2	7	12		
Podzamek Golubski		2		5	7		
Rychnowo			1	2	3		
Ryńsk		2	2	14	18		
Sicienek		1		2	3		
Sierakowo			1	8	9		
Skępsk		3	5	7	15		
					76		
Pluskowęsy		1		1	2	8. VI. 1928 r.	Wąbrzeźno Hotel pod Białym Orłem
Pruskołąka				7	7		
Przeszkoda				1	1		
P[illegible]		1	2	4	7		
Sitno		1	1	3	5		
Sosnówka				1	1		
Stary Zieleń				1	1		
Szewa				4	4		
Szychowo				4	4		
Wałycz		1	1	4	6		
Wielkołąka				10	10		
Wronie				2	2		
Nowawieś				1	1		
Zaskocz		1		4	5		
Zawada			2	1	3		
					59		

W celu należytego przeprowadzenia poboru przypominam Panom Burmistrzom, Sołtysom oraz Przełożonym obszarów dworskich obowiązek punktualnego doprowadzenia poborowych do poboru, utrzymania nadzoru nad ich czystością i trzeźwością.

Pozatem ciąży na Naczelniku gminy stwierdzenie tożsamości poszczególnej osoby stającej do poboru z jego gminy oraz udzielenia Komisji Poborowej żądanych przez nią wyjaśnień, dotyczących poborowych. Ponadto ma Naczelnik gminy obowiązek udzielać wyjaśnień o niestawiennictwie poborowych itp.

Naczelnik gminy winien przedstawić poborowych osobiście, a w razie niemożności stawienia się winien być delegowany zastępca.

Nieobecność nieusprawiedliwiona podlega karze w drodze administracyjnej.

Przedewszystkiem zwracam uwagę Panom Naczelnikom gmin na niezwłoczne powiadomienie każdego poborowego o miejscu, dniu i godzinie stawienia się do poboru.

Każdy Naczelnik gminy sporządzi w tym celu wykaz wedle poniżej podanego wzoru, do którego zapisze wszystkich poborowych, mających stanąć z jego gminy do poboru. Powiadomienie o poborze winien każdy poborowy stwierdzić własnoręcznym podpisem w rubryce 6 wykazu.

Należycie wypełniony i podpisany wykaz przedkłada Naczelnik gminy tut. Starostwu do dnia 15 maja br. O ile w międzyczasie poborowy zmienia swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania, to w takim razie skieruje odnośny sołtys do Naczelnika gminy nowego miejsca zamieszkania poborowego stosowne pismo z wnioskiem o powiadomienie poborowego o miejscu i terminie stawienia się do poboru, z prośbą o nadesłanie dowodu powiadomienia. Dowód powiadomienia winien być przedłożony Starostwu wraz z powyżej wspomnianym wykazem.

Wzór:

Gmina ....

L. p.	Nazwisko i imię poborowego	Data i miejsce urodzenia	Miejsce stawienia się do poboru	Dzień i godzina stawienia się	Potwierdzenie powiadomienia przez poborowego
1	2	3	4	5	6

Za ewentl. niedokładności czynię Panów Naczelników gmin osobiście odpowiedzialnymi.

L. dz. 6298/28. IV.

STAROSTA.